

ENGAGEMANGSPAKET

verktyg och tips i MR-arbetet

EN
BÄTTRE
VÄRLD

FN-förbundet
UNA SWEDEN

HEJ FN-VÄN!

Är du medlem i en FN-förening? Funderar du på vad som kan göras på din ort för att motverka främlingsfientliga yttringar och rasistiska hatbrott?

Diskriminering av romer, trakasserier mot judar, attacker mot kvinnor i slöja och hot mot personer med afrikansk bakgrund är några exempel på inslag som blivit allt vanligare i den svenska vardagen. I flyktingströmmens spår har asylboenden satts i brand och risken är stor att vi vänjer oss vid en högre konfliktnivå i samhället.

Dagligen utsätts många människor i vårt land för våld, diskriminering och utanförskap på grund av sin religiösa eller etniska tillhörighet. Samtidigt visar opinionsundersökningar ett brett stöd för en välkomnande flyktingpolitik. FN:s rasdiskrimineringskommitté har i sina rekommendationer till Sveriges regering pekat på en tydlig ökning av antalet anmälda hatbrott till drygt 6000 per år, problem med afrofobi, antisemitism, islamofobi och antiziganism och en starkt segregerad arbetsmarknad. När det gäller antal hatbrott finns dessutom ett stort mörkertal.

Alla krafter behövs för att vi tillsammans ska kunna skapa ett inkluderande samhälle där mångfald ses som en tillgång och där etnisk bakgrund inte hindrar någon från att ta del av sina mänskliga rättigheter.

Svenska FN-förbundet har i sina rekommendationer till FN:s råd för mänskliga rättigheter och till FN:s olika övervakningskommittéer fört fram förslag på åtgärder mot rasism och etnisk diskriminering i Sverige. Förutom att Sverige behöver en oberoende myndighet för mänskliga rättigheter för att stärka kommunernas lokala arbete mot rasism bör polisen inrätta fler grupper som specialiserar sig på att hantera hatbrott. Dessutom vill vi se bättre beredskap mot rasistiska handlingar så att lagen om hets mot folkgrupp respekteras i samband med demonstrationer. Viktigt att komma ihåg i det antirasistiska arbetet är att representativitet och mångfald är en avgörande del i en fungerande demokrati. Minoritetsgrupper måste finnas med i beslutsfattande sammanhang inom politik, näringsliv och i samhället i övrigt.

Här har FN-förbundet sammanställt ett engagemangskit till FN-föreningar i Sverige för att uppmuntra till lokala aktiviteter mot rasism och etnisk diskriminering. Genom att öka kunskap och engagemang för frågorna kan beslutsfattare påverkas och tillsammans kan vi åstadkomma en politisk förändring i Sverige.

Lycka till med arbetet och tveka inte att höra av dig om det finns frågor!

Med vänlig hälsning

Aleksander Gabelic
ORDFÖRANDE,
SVENSKA FN-FÖRBUNDET

Linda Nordin
GENERALSEKRETERARE,
SVENSKA FN-FÖRBUNDET

ENGAGEMANG MOT RASISM

Vår tanke med utskicket är att öka det gemensamma engagemanget mot rasism inom FN-rörelsen. Vi vänder oss till er som vill ha konkreta tips på hur föreningen kan komma igång med lokala aktiviteter.

Genom att främja möten mellan människor, bjuda in till diskussion, kontakta politiker och ställa krav på arbetsgivare kan vi bidra till att höja kunskapsnivån om mänskliga rättigheter och skapa ett inkluderande samhälle. Vi har valt att fokusera på initiativ som uppmuntrar till mångfald och kunskap om sociala nätverk och kulturella koder.

Ni vet bäst vilken aktivitet som passar bäst på er ort och i er förening. Vårt gemensamma mål är att öka kunskap, skapa engagemang och påverka beslutsfattare kring frågor om rasism, främlingsfientlighet och etnisk diskriminering. Det finns möjlighet att söka projektbidrag för lokala aktiviteter. Läs mer på www.fn.se/projektbidrag. För medlemmar under 26 år finns särskilda tips om hur du kan engagera dig i FN-förbundets arbete. Kontakta vår ungdomssekreterare för mer information!

FRÅN ORD TILL HANDLING – ATT KOMMA IGÅNG

1. Bilda en arbetsgrupp mot rasism under nästa möte med föreningen.
2. Bestäm datum och tid för ett antal kommande möten med arbetsgruppen.
3. Diskutera vilka frågor ni vill lyfta, vilka personer ni vill nå fram till och hur ni ska föra fram ert budskap på bästa sätt. Se våra förslag till aktiviteter nedan.
4. Förenkla ert arbete i möjligaste mån och tänk på att alla initiativ inte behöver vara tidskrävande eller kostsamma för att nå resultat!

10 ENGAGEMANGSTIPS TILL DIG I FN-FÖRENINGEN

1. SÄTT NER FOTEN MOT HATBROTT I SOCIALA MEDIER

Genom att följa FN-förbundet i sociala medier kan ni snabbt ta del av viktiga budskap och nyheter och enkelt sprida dem vidare. Ni kan även själva enkelt uppmärksamma en viss fråga. När ni formulerar ett kort budskap på Twitter, Facebook eller

lägger upp en bild på Instagram har ni dessutom möjlighet att nå människor utanför ert vanliga nätverk. Kontakta gärna vår webbredaktör om föreningen behöver tips för att komma igång med sociala medier. Maila till webbredaktor@fn.se

En fråga som FN-förbundet driver handlar om hanteringen av hatbrott, dvs brott som

begås med ett motiv som bygger på hat och som därför ska ge ett strängare straff. Problemet är att hatbrott inte prioriteras och att försvinnande få anmälda brott med rasistiska motiv leder till åtal och fällande dom. Vi vill att Sverige ska ta hatbrott på allvar och se till att brott som bygger på hat faktiskt får konsekvenser. Hjälpt oss att sprida vårt budskap på sociala medier genom att diskutera frågan på sociala medier under hashtaggen *#mothatbrott*. Ett konkret förslag på budskap som ni kan kommunicera vidare är: Dags för Sverige att prioritera hatbrott! *#mothatbrott* www.fn.se

2. SLÅ HÅL PÅ MYTER OM MÅNGKULTUR, MIGRATION OCH FLYKTINGMOTTAGNING

Formulera ett antal vanliga uttalanden om mångkultur, migration och flyktingmottagning och diskutera dessa vid ett möte med föreningen. Kontrollera fakta och källor och undersök vilka uttalanden som saknar belägg och därför kan avfärdas som myter. Formulera motargument till var och en av myterna. Publicera listan på er hemsida

och sprid via sociala medier. Komplettera listan med diskussionsfrågor och erbjud föreläsningar för skolor, andra föreningar eller bildningsförbund.

3. FÖRMEDLA EN FN-KOMPIS

Skapa en mötesplats för FN-föreningsmedlemmar som vill fungera som kontaktpersoner för nya svenskar. Informera om möjligheten att hitta en FN-kompis via föreningens hemsida, gärna med inspiration från liknande initiativ som Invitationsdepartementet, Kompis Sverige och Samtalsaktivisterna. En vanlig aktivitet brukar vara att bjuda sin nya kompis på middag. Se gärna nämnda initiativ för praktiska tips i samband med det första uppdraget som FN-kompis.

4. SAMVERKA MED EN LOKAL IDROTTSKLUBB FÖR ÖKAD MÅNGFALD

Kontakta en lokal idrottsklubb och föreslå en gemensam satsning för att få in fler barn och ungdomar med utländsk bakgrund som medlemmar i föreningslivet. Ett förslag kan vara att tillsammans med idrottsklubben anordna en fotbolls- eller basketturnering där FN-föreningen erbjuder information och workshops om FN, mångfald och mänskliga rättigheter i samband med turneringen.

5. ERBJUD SPRÅKTRÄNING OCH SOCIALA AKTIVITETER PÅ ASYLBOENDEN

Kontakta flyktingförläggningar och asylboenden på orten för samverkan med FN-föreningen. Bidra till att göra flyktingarnas första möte med Sverige så positivt som möjligt. Hör efter vilka behov som finns och erbjud gärna språkträning, matlagingskvällar eller andra sociala aktiviteter.

6. STARTA EN KURS I FN-SPRÅKET ARABISKA

Många nyanlända talar arabiska, ett av de sex officiella FN-språken och en stark språklig merit i internationella sammanhang. Undersök om det

finns intresse för en nybörjarkurs i arabiska bland föreningsmedlemmar och rekrytera en nyanländ arabisktalande person som lärare. Se kursen som ett tillfälle att skapa kontakt och utbyte med nyanlända snarare än att ställa alltför höga krav på den pedagogiska biten eller det slutliga språkresultatet hos deltagarna.

7. BJUD IN TILL EN DISKUSSIONSKVÄLL MOT RASISM

Det finns många uppslag för diskussionsfrågor inom området rasism och främlingsfientlighet. Hör efter vilka ämnen som särskilt engagerar medlemmarna i FN-föreningen och bjud in till en diskussionskväll med en föreläsare som har särskilda kunskaper i frågan. Rätten till asyl, flyktingars rättsliga ställning, EU-migranternas rättigheter, mänskliga rättigheter i kampen mot terrorismen och hatbrott som inte utreds är några exempel på aktuella frågor som just nu diskuteras både nationellt och inom FN.

8. BJUD IN TILL FILMVISNING OCH DISKUSSION OM MÅNGFALD PÅ ARBETSMARKNADEN

Sverige kritiserar av FN:s kommitté mot rasism för att personer med utländsk bakgrund ofta har svårt att komma in på arbetsmarknaden. FN menar att Sverige måste bli bättre på att fånga upp människors kompetens oavsett bakgrund. Förutom att rätten till arbete är en mänsklig rättighet visar forskning att mångfald på arbetsplatsen är ett framgångskoncept. Bjud in till en filmvisning av kortfilmen *Svenne* som FN-förbundet har tagit fram tillsammans med filmerna *Zanyar Adami* och *Binyam Berhane*. Filmen visar några av de hinder som personer med utländsk bakgrund kan stöta på i samband med en svensk arbetsintervju. Filmen med diskussionsfrågor finns här: www.fn.se/svenne

9. SAMVERKA MED POLITISKA LOKALFÖRENINGAR FÖR ÖKAT VALDELTAGANDE

På många håll är valdeltagandet lågt bland personer med utländsk bakgrund. Kontakta olika politiska partiers lokalföreningar och undersök om ni gemensamt kan nå ut till personer som borde

vara med och rösta. Ett förslag är att bjuda in till ett seminarium där FN-föreningen och representanter för olika partiers lokalföreningar berättar om det svenska politiska systemet och betydelsen av att alla medborgare både känner till och utnyttjar sina politiska rättigheter.

10. PÅVERKA BESLUTSFATTARE OCH BILDA OPINON

Genom att skicka in debattartiklar till din lokal-tidning kan du nå fram till beslutsfattare och politiker på orten. En förteckning över alla Sveriges lokaltidningar samt länkar finns på www.dagstidningar.com.

Beslutsfattare kan även nås via budskap i radio. På Sveriges Radios hemsida finns länkar och kontaktuppgifter till alla lokalradioredaktioner i landet: <http://sverigesradio.se/sida/allakanaler.aspx>. Här kan du föreslå att ett visst ämne tas upp till diskussion.

TV4 finns på många håll i landet liksom gratis-tidningar och annonsblad som ofta har en stor läsekrets.

Om du vill nå riksdagsledamöter, se: www.riksdagen.se/sv/ledamoter-partier där det finns en karta som är indelad i landets alla valkretsar. Klicka på kartan för en lista över de riksdagsledamöter som hör till respektive krets. Börja gärna med att kontakta en ledamot från din egen ort. Det är också bra att stämma av med andra föreningar i FN-distriktet för att samverka kring inbjudan till en och samma riksdagsledamot.

Tänk på riksdagsledamöternas arbetsvecka. På måndagar och fredagar befinner de sig oftast i den egna valkretsen och gör arbetsplatsbesök och liknande. Tisdag, onsdag och torsdag är det oftast möten i riksdagen och de olika utskotten. Personliga möten med ledamöterna är trevligt och effektivt. Om det inte är möjligt kan ni självklart kontakta dem via telefon, brev eller e-post.

INTERNATIONELLA DAGAR FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Internationella dagar för mänskliga rättigheter brukar vara bra tillfällen att uppmärksamma FN:s arbete för alla människors lika värde genom att hålla föreläsningar, seminarier, diskussionskvällar eller informationskampanjer.

Några förslag är:

FN:s dag mot rasism den 21 mars

**FN:s dag för kulturell mångfald
den 21 maj**

FN-dagen den 24 oktober

**FN:s dag för de mänskliga
rättigheterna den 10 december**

KONTAKTPERSONER

ALLMÄNNA FRÅGOR

Johanna Wiklund, handläggare för mänskliga rättigheter, johanna.wiklund@fn.se, 08-4622556

PRESS

Pekka Johansson, pressekreterare, pekka.johansson@fn.se, 08-4622560

WEBB

Sofie Haglund, webbredaktör (vik), webbredaktor@fn.se, 08-4622564

MATERIALBESTÄLLNING

Robin Strand, kontorsassistent, robin.strand@fn.se, 08-4622547

LOKALA AKTIVITETER

Eva Brattander, organisationssekretare, eva.brattander@fn.se, 08-4622553

UNGDOMSAKTIVITETER

Marcia Munoz, ungdomssekreterare, ung@fn.se, 08-4622567

MATERIAL OCH LÄNKTIPS

- FN-förbundets alternativa rapporter till FN:s kommitté mot rasism och till FN-rådet för mänskliga rättigheter: www.fn.se/mr
- Förutfattat: www.fn.se/forutfattat
- Filmen Svenne: www.fn.se/svenne
- Regeringens hemsida www.manskligarattigheter.gov.se
- FN-sidor om mänskliga rättigheter, rasism och etnisk diskriminering: www.ohchr.org
- BRÅ:s statistik om hatbrott: www.bra.se
- Mångfald på arbetsmarknaden: www.diversitygroup.se, www.mangkulturellasverige.se, www.openup2015, www.mine.se

FN-FÖRBUNDETS ARBETE MOT RASISM

I arbetet mot rasism och etnisk diskriminering lyfter FN-förbundet fram områden där Sverige inte följer FN:s konvention mot rasism på det sätt som krävs. Information om dessa kritiska områden presenteras till FN i samband med att Sverige granskas av FN:s övervakningskommittéer för mänskliga rättigheter och av FN:s råd för mänskliga rättigheter. Sverige uppmanas att hitta metoder och lösningar för att komma tillrätta med problemen.

Informationen till FN presenteras i form av alternativa rapporter som FN-förbundet sammanställer tillsammans med andra svenska frivilligorganisationer. 1998 bildades det sk Nätverket för mänskliga rättigheter (MR-nätverket) av ett 50-tal organisationer. Sedan starten fungerar FN-förbundet som nätverkets sekretariat. Tillsammans rapporterar nätverkets medlemmar till sju av FN:s nio övervaknings-

kommittéer och till MR-rådet som är knutet till FN:s kontor för mänskliga rättigheter i Genève, Schweiz. Ansvar för rapporteringen har delats upp bland organisationerna. FN-förbundet har rapporteringsansvaret till FN:s kommitté mot rasism och till MR-rådet.

Både FN:s kommitté mot rasism och MR-rådet har uttryckt sig positivt om MR-nätverkets återkommande rapporter om Sverige. Genom att föra dialog både med regeringen och civilsamhället får FN en mer nyanserad bild av den samlade MR-situationen i ett land, och från MR-nätverkets sida ser vi tydliga exempel på att våra förslag till rekommendationer till Sverige tas på stort allvar.

FN:s konvention mot rasism är ett viktigt verktyg för FN-förbundet för att uppmärksamma problem

med rasism i Sverige. Eftersom Sverige lovat att följa konventionstexten riktas skarp kritik från FN-kommittén mot rasism när det framgår att det finns brister i regeringens sätt att förhålla sig till konventionen, som är ett juridiskt bindande avtal.

FN-förbundets och MR-nätverkets alternativa rapporter finns att ladda ner på hemsidan: www.fn.se/mr. Läs gärna rapporterna tillsammans med FN:s sammanfattande rekommendationer till regeringen.

Med alternativrapporterna som utgångspunkt arbetar FN-förbundet på olika sätt för att nå ut till olika målgrupper. Förutom att arrangera utbildningar och panelsamtal, skriva debattartiklar och uppmärksamma olika FN-dagar för mänskliga rättigheter kontakter vi beslutsfattare med opinionsbildande uppslag och samarbetar med företag och skolor. Vi använder gärna sociala medier som Facebook, Twitter och Instagram för att få största möjliga spridning på våra budskap. Nedan följer två av FN-förbundets rekommendationer till regeringen.

1. INRÄTTA EN OBEROENDE MR-INSTITUTION OCH STÄRK DET LOKALA ARBETET MOT RASISM

FN anser att Sverige på samma sätt som övriga medlemsländer behöver en oberoende nationell institution för mänskliga rättigheter (National Human Rights Institution, NHRI). Institutionens uppdrag är i första hand att tolka statens åtaganden enligt internationella konventioner för att stärka det nationella MR-arbetet.

Oberoende MR-institutioner finns redan i en tredjedel av världens länder och i 17 EU-länder. Nordiska länder som inrättat nationella MR-institutioner enligt FN:s principer är Norge, Danmark och Finland.

Enligt FN är det avgörande att en oberoende MR-institution inte placeras under regeringen som är fallet för exempelvis Diskrimineringsombudsmannen (DO). Istället måste institutionen redovisa sitt arbete till riksdagen, på samma sätt som Justitieombudsmannen (JO) gör. I juni 2015 accepterade Sverige FN:s rekommendationer om att inrätta en MR-institution. Regeringen meddelade därefter att en sådan institution kommer att placeras under någon av riksdagens befintliga myndigheter.

Kommunalt självstyre fråntar inte regeringens ansvar att garantera att internationella avtal som Sverige ingått följs även på lokal nivå. FN har inte kritiserat det kommunala självstyret som sådant, men har vid flera tillfällen noterat att den svenska regeringen överlåter åt lokala myndigheter att hantera frågor om mänskliga rättigheter utan samordning eller koordinering. Detta får till följd att medborgarnas möjligheter att ta del av sina rättigheter starkt varierar mellan olika kommuner, vilket i sin tur inte är godtagbart enligt FN.

En viktig fråga för en svensk oberoende MR-institution blir att stödja kommunerna i det lokala arbetet för mänskliga rättigheter. FN:s konvention mot rasism måste gälla alla medborgare på samma sätt över hela landet, och här kan kommunerna behöva råd och vägledning för att tolka sina åtaganden på rätt sätt.

FN-förbundet ser positivt på att regeringen nu accepterat att Sverige behöver en MR-institution. Men för att arbetet ska bli meningsfullt bör

institutionen dels inrättas som ett eget organ, dels tilldelas tillräckliga resurser för att hantera sina uppgifter enligt FN:s sk Parisprinciper från 1993.

2. PRIORITERA ARBETET MOT HATBROTT!

Med hatbrott avses en brottslig handling som begås med ett särskilt motiv hos förövaren. Motivet bygger på hat mot en speciell grupp i samhället. Det spelar ingen roll om den som utsätts för handlingen verkligen tillhör gruppen eller inte. Vilket brott som helst som riktar sig mot någon på grund av att gärningsmannen har en negativ uppfattning om personens religion, hudfärg, etnicitet eller sexuella läggning är ett hatbrott och kan leda till ett skärpt straff. (BrB 29 kap. 2§p.7.)

I Sverige har vi ett starkt skydd för yttrandefriheten och när det gäller FN:s konvention mot rasism respekteras inte artikel 4b som kräver ett förbud mot rasistiska organisationer. I samband med att Sverige återkommande förhör om sina konventionsåtaganden av FN:s kommitté mot rasism i Genève riktas kritik mot regeringen för just detta. Här förklarar regeringen att Sverige inte vill förbjuda rasistiska åsikter, men däremot förbjuds rasistiska handlingar. Det är alltså tillåtet att ha rasistiska åsikter och även att registrera en organisation med antidemokratiska värderingar. Gränsen går i det ögonblick då organisationen bestämmer sig för att agera rasistiskt och genom sina handlingar kränka andra människors rättigheter. Vad som utgör en rasistisk handling avgörs efter anmälan till polisen.

Sedan flera år ligger antalet hatbrott i Sverige på drygt 6000 st per år och bakom mer än hälften av hatbrotten finns främlingsfientliga eller rasistiska motiv. Dessvärre leder en mycket låg andel av de hatbrott som anmäls till åtal och en försvinnande liten andel leder till fällande dom. För polis och åklagare gäller

det att bevisa att det verkligen funnits ett hatmotiv för att den brottsliga gärningen ska leda till strängare straff för förövaren.

Förutom att ett hatmotiv bakom en viss brottslig gärning är svårt att slå fast visar undersökningar att definitionen av vad som utgör ett hatbrott inte heller är helt tydlig för polis, åklagare och domare. Sättet att utreda och behandla hatbrott varierar mellan olika enheter och i olika delar av landet. Inom polisen har särskilda hatbrottsenheter tillsatts i Stockholm, Malmö och Göteborg för att fånga upp anmälningar som kan räknas till kategorin hatbrott och därmed leda till strängare straff.

Polisens arbete med hatbrottsgrupper är ett bra initiativ som bör följas upp även i andra delar av landet. Men ökad kunskap om hatbrottsfrågor krävs i hela rättsväsendet. Det är viktigt att införa en gemensam och tydlig definition av hatbrott så att det blir möjligt att följa anmälda brott genom hela rättskedjan. En strategi bör utvecklas för att säkerställa tillsynen över hur polis, åklagare och domare hanterar hatbrott. För att minska skillnaden mellan antalet anmälda ärenden och antalet fällande domar bör polis, åklagare och domare i hela landet få utbildning i hur hatbrott utreds och behandlas på ett effektivt sätt. Dessutom bör även åklagarmyndigheten och domstolsväsendet följa polisens exempel och inrätta enheter som särskilt fokuserar på utredning och hantering av hatbrott.

Även bland unga personer i skolans värld förekommer kränkningar som i vissa fall bygger på hat mot en persons etnicitet, hudfärg, religion eller sexuella läggning. Uppfattningen att åsikts- och yttrandefriheten aldrig kan begränsas och att ett bakomliggande motiv till en viss handling inte får ifrågasättas är

direkt felaktig. Det är viktigt att diskutera olika aspekter av mänskliga rättigheter på ett tidigt stadium i skolan. Alla elever bör känna till att en brottslig handling kan leda till ett ännu högre straff om motivet bygger på hat mot en persons etnicitet, religion, hudfärg, sexuella läggning eller annan liknande omständighet.

Att Sverige inte följer artikel 4b i FN:s konvention mot rasism på det sätt som utlovats leder till internationell kritik. I Sverige saknas däremot folkligt stöd för FN:s linje om ett förbud mot rasistiska organisationers existens eftersom de flesta anser att det är viktigare att förbjuda deras handlingar.

Dock kan två invändningar mot Sveriges agerande lyftas fram. Det ena är att Sverige redan i samband med att FN:s konvention mot rasism antogs tydligt borde ha reserverat sig mot artikel 4b. Det andra är att Sverige visserligen har en lagstiftning mot rasistiska handlingar, men att den inte tycks efterlevas på ett effektivt sätt.

Det höga antalet anmälda hatbrott jämfört med de försvinnande få anmälningar som leder vidare till åtal och fällande dom är ett exempel på detta. Det är dags för Sverige att prioritera hatbrott.

Sverige har ställt sig bakom FN:s grundläggande principer, deklarationer och konventioner om alla människors lika värde och rättigheter. Ibland måste vi påminna regeringen om vilka åtaganden som gjorts och som också måste respekteras och följas. Den ursprungliga källan till FN:s olika överenskommelser inom området mänskliga rättigheter är FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, se: www.fn.se/mr